

Avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallinen ohjausryhmä

24.3.2025 klo 10–12.30

<https://tsv-fi.zoom.us/j/83388499894?pwd=CW2JzITC3gH1upJzDSaUMDjr7xlxW6.1>

Jäsenet

Läsnä/este	Etunimi	Sukunimi	Nimeävä organisaatio	Oma organisaatio
Este Sijainen	Jyri Jani	Hämäläinen Kykkänen	Unifi Unifi	Aalto-yliopisto Unifi
Läsnä	Tuija	Gadd	Tulanet (tutkijajäsen)	Ruokavirasto
Läsnä	Minna	Harjuniemi	FUCIO & AAPA	Helsingin yliopisto
Läsnä	Katja	Hilka-Keinänen	Kansalliskirjasto	Kansalliskirjasto
Läsnä	Noora	Jansson	Arene	OAMK
Läsnä	Janne	Kanner	CSC	CSC
Läsnä	Kaisa	Miettinen	Unifi	Jyväskylän yliopisto
Läsnä	Miki	Kallio	Finn-ARMA	Oulun yliopisto
Este	Helena	Laaksonen	Tietoarkisto	Tietoarkisto
Läsnä	Mari	Laakso	Tulanet	Maanmittauslaitos
Läsnä	Leo	Lahti	Unifi (tutkijajäsen)	Turun yliopisto
Läsnä	Hanna	Lahtinen	Arene	Laurea
Este Sijainen	Riitta Tua	Lähdemäki Hindersson-Söderholm	FUN FUN	Tampereen yliopisto Aalto-yliopisto
Este Sijainen	Veikko Sanna	Ikonen Marttinen	Tulanet Tulanet	VTT Tulanet
Läsnä	Emilia	Palonen	TSV	Valtiotieteellinen yhdistys
Este	Anne	Portaankorva	Unifi	Helsingin yliopisto
Läsnä	Seliina	Päällysaho	Arene (tutkijajäsen)	SeAMK
Läsnä	Floora	Ruokonen	Suomen akatemia	Suomen akatemia
Läsnä	Pekka	Uotila	AMKIT-konsortio	XAMK

Läsnä

Henriikka Mustajoki (TSV), esittelijä, este, sijainen Ilmari Jauhiainen

Marita Kari (TSV), sihteeri

Aleksi Husso (TSV), esittelijä, kohta 8

Timo Vilén (Kansalliskirjasto), esittelijä, kohta 7

Asiantuntijaryhmien ja työryhmien puheenjohtajat:

Mira Juppi (Savonia) – oppimisen avoimuus Laura Niemi (TY) – toimintakulttuurin avoimuus

Jukka Rantasaari (TY) – aineistojen avoimuus Mari Elisa Kuusniemi (HY) – aineistojen avoimuus

Susanna Nykyri (TAU) – julkaisemisen avoimuus ja rahoitustyöryhmä

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

2. Edellisen kokouksen muistio tiedoksi

- Liite 2.1: [Muistio 28.1.2025](#)

3. Muutosehdotuksia koordinaation sääntöihin

28.1.2025 kokouksessa ohjausryhmälle valittiin kaksi puheenjohtajaa ja kolme varapuheenjohtajaa. Puheenjohtajisto ehdotti nimensä muuttamista Avoimen tieteen koordinaation sääntöihin työvaliokunnaksi, johon kuuluvat kaudella 2025–2026 puheenjohtaja (Kaisa Miettinen), varapuheenjohtaja (Pekka Uotila) ja kolme muuta jäsentä (Leo Lahti, Riitta Lähdemäki ja Emilia Palonen). Työvaliokunnan tehtäväksi määriteltäisiin ohjausryhmän kokousten valmistelu sekä muut ohjausryhmän määrittämät tehtävät.

Lisäksi ehdotettiin muutosta ohjausryhmän ja asiantuntijaryhmien etäkokousten äänestyskäytäntöihin: kädennoston sijaan hyödynnetään esimerkiksi käytetyn videoneuvottelusovelluksen kyselytoimintoa.

Ylimääräinen lisäys 24.3.2025: Mahdolliset koordinaation piiristä nousevat häirintäasiat käsittelee ohjausryhmän työvaliokunta.

Esittelijä: Ilmari Jauhiainen

- Liite 3.1: [Avoimen tieteen koordinaation rakenne ja toiminta](#)

Päätös: Kokous ehdotti tekstiluonnokseen muutosta: mahdolliset vakavat ongelmatilanteet käsittelee työvaliokunta. Lisäksi päätettiin sääntöihin kirjattavan, että AVOTT-sihteeristö huolehtii työvaliokunnan sihteerin tehtävien hoitamisesta. Muuten ehdotetut sääntömuutokset hyväksyttiin.

4. Julistuksen päivitys, 3. käsittely

Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen päivityksestä keskusteltiin ohjausryhmän 28.1.2025 kokouksessa. Sihteeristö toimitti 11.2. sähköpostitse keskustelun pohjalta muokatun version ohjausryhmälle tutustuttavaksi. Ohjausryhmän jäsenillä oli 13.3. asti aikaa lähettää sihteeristölle kommentteja julistusluonnoksesta. Ilmari Jauhiainen esitteli kommenttien perusteella tehtyjä muutosehdotuksia julistukseen.

- Liite 4.1: [Julistuksen luonnos](#)
- Liite 4.2: [Esittelydiat](#)

Ohjausryhmä totesi keskustelussaan, että sitoumuslausekkeen muotoilu ”Julistuksen allekirjoittaneet toimijat sitoutuvat kukin soveltuvin osin omat erityispiirteensä huomioiden seuraaviin” on liian monitulkintainen, ja päättyi kannattamaan muotoilua ”Julistuksen allekirjoittaneet toimijat sitoutuvat omat erityispiirteensä huomioiden seuraaviin”.

Päätös: Julistus hyväksyttiin esittelyn mukaisesti yllä mainituin muutoksin.

5. Asiantuntijaedustajat ohjausryhmässä

Ohjausryhmän 28.1.2025 kokouksessa keskusteltiin tiedekustantajia edustavan asiantuntijajäsenen kutsumisesta ohjausryhmän kokoukseen. Ohjausryhmä totesi, että ennen päätöksen tekemistä on määriteltävä yleisemmin säännöt asiantuntijajäsenten kutsumiseen. Ilmari Jauhiainen esitteli työvaliokunnan ehdotuksen, että työvaliokunta sopii ohjausryhmän kokousten asialistoja käsitellessään, keitä asiantuntijajäseniä kyseiseen kokoukseen tarvitaan asiantuntijaryhmien edustajien lisäksi.

Päätös: Työvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin.

6. Avoimen tieteen viestintä

Ilmari Jauhiainen esitteli Avoimen tieteen ja tutkimuksen koordinaation viestintää. Ohjausryhmältä toivottiin näkökulmia, miten päivitetyn julistuksen jalkauttaminen ja TSV:n käynnistytävä verkkosivu-uudistus vaikuttavat Avoimen tieteen koordinaation viestintään.

- Liite 6.1: [Vastaukset ohjausryhmälle esitettyyn kyselyyn AVOTT-viestinnästä](#)
- Liite 6.2: [AVOTT viestinnän esittely](#)
- Liite 6.3: [Esittelydiat](#)

Ohjausryhmän keskustelussa pidettiin tärkeänä, että avoimen tieteen verkkosivusto on olemassa jatkossakin. Myös viestinnän monikanavaisuuden merkitystä korostettiin. Sihteeristö valmistelee julistukselle viestintäsuunnitelman seuraavaan kokoukseen ohjausryhmälle hyväksyttäväksi.

7. Avoimen tieteen rahoituksen tiekartta

Ilmari Jauhiainen esitteli Avoimen tieteen ja tutkimuksen rahoituksen tiekartan viimeistelyn etenemistä.

- Liite 7.1: [Esittelydiat](#)

Ohjausryhmä kiitti tiekarttaa luonnostelevaa työryhmää hyvin etenevästä työstä. Avoimen tieteen ja tutkimuksen rahoituksen tiekartta lähetetään ohjausryhmän tutustuttavaksi toukokuun alkupuolella ja se tulee ohjausryhmän hyväksyttäväksi vuoden 2025 kolmanteen kokoukseen.

8. Kokooma- ja yksittäisteosten avoimen saatavuuden osalinjaus

2.12.2024 ohjausryhmän kokouksessa päätettiin perustaa pienryhmä viimeistelemään kokooma- ja yksittäisteosten osalinjausta. Aleksi Husso esitteli pienryhmän etenemistä.

- Liite 8.1: [Esittelydiat](#)

Ohjausryhmä kiitti viimeistelytyöryhmää hyvin etenevästä työstä. Osalinjaus tulee ohjausryhmän hyväksyttäväksi vuoden 2025 kolmanteen kokoukseen.

9. Tutkimusjulkaisemisen kokonaiskustannuskysely

Tutkimusjulkaisemisen kokonaiskustannuskyselyn vastaukset julkaistiin 11.3.2025. Timo Vilén esitteli kyselyn tuloksia.

- Liite 9.1: [Esittelydiat](#)

Ohjausryhmän keskustelussa esitettiin kysymyksiä kotimaisten kausijulkaisujen kokonaiskustannuksista ja niiden kattamisesta. Esittelijä totesi kyselyssä esiin nousseiden kustannusten olevan kirjoittajamaksuja ja vähäisiä tukimaksuja, mutta lisäsi, että näiden lisäksi kotimaisia julkaisuja tuetaan vapaaehtoistoiminnalla.

Lisäksi pohdittiin valtakunnallista epätasa-arvoa eri paikoissa työskentelevien tutkijoiden mahdollisuuksissa saada julkaisujaan avoimesti verkkoon. FinELibin uusi sopimus parantaa tilannetta lisäämällä erityisesti yhteiskuntatieteellisille ja humanistisille aloille sopivia julkaisukanavia.

Keskustelussa todettiin, että tutkimusjulkaisemisesta säästävät rahat kanavoidaan tutkimusorganisaatioissa takaisin organisaatioiden perustoimintaan. Lisäksi huomautettiin, etteivät neuvotteluissa saavutetut hinnanalennukset jakaudu tasaisesti kustantajien hinnoittelumallien vuoksi.

Rahoituksen osalta ongelmaksi todettiin myös tapaukset, joissa suomalaiset tutkijat alkavat toimittaa arvostettuja kansainvälisiä tutkimusjulkaisuja, koska tällaiselle toiminnalle ei ole olemassa rahoituskanavia.

10. Muita asioita

Avoimen tieteen ja tutkimuksen kesäpäivät järjestetään 26.–27.5.2025 Tieteiden talolla. Ohjelmaan on suunniteltu paneelikeskustelua, johon osallistuu ohjausryhmän jäseniä. Ohjausryhmän lähikokous pidetään kesäpäivien jälkeen, 27.5., klo 14.00–16.30.

Oppimateriaalien avoimen saatavuuden ja tutkimusdatan avoimen saatavuuden osalinjausten päivitykset ovat olleet kuulemiskierroksella 10.2.–21.3.2025. Kuulemiskierrosten vastauksia käsitellään ohjausryhmän vuoden kolmannessa kokouksessa.

Ohjausryhmän työsuunnitelma 2025

Aika		Käsittelyvaihe	Päätös
3. kokous	Tutkimusaineistojen määrälliset mittarit + Seurannan laadullinen mittari		x
	Rahoituksen tiekartan lopullinen muotoilu		x
	Kokooma- ja yksittäisteosten osalinjaus		x
	Tutkimusaineistojen linjauksen päivitys	Kommenttien esittely	
	Oppimisen ja oppimateriaalien linjauksen päivitys	Kommenttien esittely	
4. kokous	Rahoittajien seuranta		
	Miten tehdään näkyväksi avoimen tieteen toimijoiden työtä?	Keskusteluaihe	